

РЕШЕНИЕ

№ 310

гр. Б., 05.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – Б., ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Бункова

Членове: Божана Манасиева
Крум Динев

при участието на секретаря М. Стоилова-Въкова
като разгледа докладваното от Божана Манасиева Въззивно наказателно дело
от частен характер № 20231200600527 по описа за 2023 година

Въззивното производство е образувано въз основа на жалба ,подадена от частния тъжител Г. Л. Я.,с ЕГН:*****,от гр.Б., кв.“Е.“, **** *чрез* адвокат Г. Ю.,в качеството ѝ на повереник *против* Присъда №16/10.02.2023г, постановена по НЧХД № 1126/2022г по описа на РС Б..С присъда от 10.02.2023г., постановена по НЧХД № 1126/2022г,РС-Б. е признал подсъдимия Г. М. Х., роден на **** г. в гр. Б., с постоянен адрес гр. Б. ул. „О.“ ****, с висше образование, семеен, пенсионер, неосъждан за НЕВИНЕН в това, че на 14.03.2022г. в гр. Б., в съдебна палата на пл. "В. Левски" № 1, в съдебно заседание по гр. дело № ***/2021г по описа на РС Б., проведено в периода от 12.00 часа до 14.45 часа, по време на свидетелстване в полза на ишците по делото, Г. М. Х. е нарекъл Г. Л. Я. "н.", заявявайки "...и като включим, че брат ѝ на Я., който е н., живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време, това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина...", с което е казал унизителна за честта и достойнството на тъжителя дума и обидата е нанесена публично, като на основание чл. 304 от НПК *вр. с чл. 148, ал.1, т.1 вр. с чл. 146, ал.1 от НК* го оправдал по това обвинение.Освен това го признал за невинен в това, че по същото време и по същия начин е разгласил за тъжителя позорно обстоятелство, като клеветата е разпространена публично, поради което и на основание чл. 304 от НПК *вр. чл. 148, ал.2 вр. с ал.1, т.1 вр. чл. 147, ал.1 от НК* го оправдал и по това обвинение.

Със същата присъда първоинстанционният съд се е произнесъл и по предявени граждански иски от Г. Л. Я. срещу Г. М. Х. за сумата от 10 000

лева, представляваща обезщетение за причинени от деянието „обида“ неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на осъществяване на деянието 14.03.2022 г. и за сумата от 10 000 лева, представляваща обезщетение за причинени от деянието „клевета“ неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на деянието 14.03.2022 г. като е отхвърлил предявените граждански иски като неоснователни.

В депозираната жалба срещу постановения съдебен акт са изложени конкретни доводи и съображения за незаконосъобразност и неправилност на присъдата. В този смисъл се посочва, че съдът е направил своите изводи при непълнота на събрания доказателствен материал, а именно не е допусната поисканата от повереника СПЕ при неясни мотиви за това. Освен това се изразява становище, че от събраните и анализирани гласни и писмени доказателства по безспорен и категоричен начин се доказват извършените престъпления обида и клевета. По-нататък жалбата съдържа теоретични съждения относно обективните характеристики на двете престъпления обида и клевета, след което се заключава, че с изявлението на подсъдимия, направено в съдебно заседание по гражданско дело в РС-Б., че „брат ѝ на Я., който е н.... това е самата истина...“, подсъдимият не само е свидетелствал във вреда на Я., но е целял засягане на честта и достойнството на частния тъжител.

С оглед всичко посочено, повереникът намира атакуваната присъда за неправилна, незаконосъобразна и постановена при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и при неправилно приложение на материалния закон. Не се прави искане за осъждане на подсъдимия и какво наказание да бъде наложено. Моли също за уважаване на предявените граждански иски и за присъждане на сторените по делото разноски.

В разпоредително заседание въззивният съд по реда на чл.327 НПК е преценил, че за изясняване на обстоятелствата по делото не се налага разпит на подсъдимия и свидетели пред въззивната инстанция, както и ангажирането на нови доказателства в настоящото производство. Същевременно в съдебно заседание не уважи направеното искане за назначаване на СПЕ по отношение на частния тъжител с аргумента, че за обстоятелствата, които страната иска да бъдат изяснени чрез експертиза са събрани гласни доказателства в производството, които са достатъчни.

В съдебно заседание пред въззивния съд повереникът на частния тъжител поддържа въззивната жалба, ведно с изложените в нея доводи и съображения. Твърди, че извършените от подсъдимия престъпления се доказват по един безспорен и категоричен начин въз основа събраните доказателства. Счита, че същите са осъществени както от обективна, така и от субективна страна. Повереникът настоява и за уважаване на гражданските иски в претендираните размери както и за заплащане на разноските по делото направени пред втората инстанция в размер на 500 лева.

Защитата на подсъдимия изразява становище за правилност и обоснованост на постановения и обжалван съдебен акт, почиващ на събраните гласни и писмени доказателства. Счита за правилна преценката на районния съд относно факта, че подсъдимият не е извършил престъпление от субективна

страна. В този смисъл изразява позицията, че подсъдимият не следва да носи и гражданска отговорност. Моли за потвърждаване на оправдателната присъда.

Подсъдимият Г. Х. заявява, че не е имал никакво намерение да обиди и да наклевети частния тъжител. Сочи, че е споделил информация, която лично е чул и разбрал. Изразява разочарование от заведеното срещу него дело, след като дълги години е помагал на семейството на частния тъжител. Моли за потвърждаване на първоинстанционната присъда, тъй като счита, че е невинен.

Б.ският окръжен съд, след като обсъди доводите в жалбата, както и тези, изложени от страните в съдебно заседание и след като в съответствие с чл.314 НПК провери изцяло правилността на атакуваната присъда, констатира, че не са налице основания за отмяна ѝ и връщането на делото в предходна процесуална фаза.

Първоинстанционната присъда е постановена при изяснена фактическа обстановка, която се установява от събраните по делото гласни и писмени доказателства, обсъдени подробно в мотивите на присъдата. Във въззивното производство не бяха допуснати и събрани нови доказателства. Искането на повереника за назначаването на СПЕ по отношение на частния тъжител относно изясняването на състоянието му след като е узнал за посочения от подсъдимия израз е оставено без уважение, тъй като неговото състояние е изяснено в резултат на събрани гласни доказателства, които са достатъчни в тази насока. Първоинстанционният съд е положил необходимите усилия за изясняване на обстоятелствата по делото и е направил своите доказателствени изводи въз основа на достъпния и възможен за събиране и проверка доказателствен материал. При самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства, второинстанционният съд не намери основания за промяна във фактическата обстановка по делото, която е следната:

Подсъдимият Г. М. Х. е роден на ****г в гр.Б., живее в същия град, семеен е, пенсионер, с висше образование, не е осъждан. В продължение на 30 години неговата трудова дейност била свързана с управление на културната дейност при Община Б. В тази връзка имал добро познанство с бащата на частния тъжител, който бил добър актьор и интелигентна личност.

Частният тъжител Г. Л. Я. е брат на Я. Л.а Н. И двамата поддържат близки взаимоотношения помежду си и със сестра им Б., която живее в ***. Тримата загубили родителите си през ****г., когато Г. Я. е бил на 13 години, Я. Н. е била на 19 години, а Б. Я.а е била на 11 години. Грижата за непълнолетните деца е била поета от най-голямата сестра Я. Н., предвид нейното пълнолетие, подпомагана от леля им Л.И., други техни роднини и настоянически съвет. Поради липсата на родителска грижа и на достатъчно средства за живот и образование, животът на тримата бил труден.

През 2011г. Я. Н. се омъжила за А.Л.Н. и заминала да живее в семейната му къща в с. Н.Д., община С. От брака си имат родени две деца - дъщерите им М. и Н. Н.. В къщата в с.Ново Дечево, освен тях са живеели родителите на А. - Н. и Л.Н. и семейството на другия им син. Подсъдимият Г. Х. е съпруг на Н. Х.а, която е сестрата на Н. Н., която всъщност е свекърва на Я. Н.. Поради това близко роднинство сем.Х.и и в тази връзка подсъдимият Г. Х. добре познавал

Я. Н..Последният имал знание относно нея и живота на семейството още преди брака ѝ с племенника му А.Л.Н. предвид близкото приятелство на неговата дъщеря с Я. Н..

През 2017г подсъдимият се пенсионира,поради което закупили къща в с.Н.Д.,на която следвало да се извършва ремонт.Поради тази причина почти непрекъснато/всеки уикенд/ със съпругата му се намирали в селото и често контактували със семейството на сестрата на съпругата му,част от което било и Я. Н..В петък отивали в селото,където изкарвали уикенда.

Подсъдимият е виждал брата на Я. Н. за първи път на нейната сватба.За втори път го видял в дома на сем.Н. в с.Н.Д.,където гостувал на сестра си.Подсъдимият обяснява впечатлението си от тази среща по този начин:“седи млад човек, задавам му въпроси, той неадекватен, гледа ме. Гледам му очите червени, питам го - никакви отговори, никаква реакция. Той стана и си излезе, отиде в другата стая.“.При събиранията на семейството подсъдимият виждал Г. Х. няколко пъти като поведението му било идентично –не говорил,държал се неадекватно ,ръцете му треперили и обикновено имал кенче бира в ръката си.Подсъдимият обяснява за случай,при който е видял Г. Х. в стаята със сестра си и неговите роднини,седящ в ъгъла като подсъдимият му подал ръка,частният тъжител за първи път му отговорил на поздрав, но ръката му била влажна, мокра, очите му червени.Освен тези впечатления,подсъдимият споделя ,че сестрата на частния тъжител-Я. Н. в негово присъствие и на съпругата му,с която Я. Н. също била близка споделила следното – „Лельо Н., имам сериозни съмнения, че Ж. комбинира алкохола с наркотични вещества.“ От този разговор подсъдимият си направил извода,че Г. Я. употребява наркотични вещества,тъй като по този начин си обяснил неговото поведение,зачервените очи и мокрите ръце.

През 2020г. Я. Н. напуснала съпруга си и дома им в Н.Д. и заминала с децата за Б.. Бракоразводният процес продължил 3 години, в които отношенията между А. и Я. били много влошени и децата рядко идвали на гости на баба си и дядо си в с.Н.Д.. Затова Л. и Н. Н. завели гражданско дело № ***/2021г. по описа на Районен съд Б. с искане да бъде определен режим на срещи между тях и внучките им М. и Н. Н.. На 14.03.2022г. от 12.00ч. се провело открито съдебно заседание по това дело и пред съда като свидетел бил разпитан подсъдимия Г. Х., който свидетелствал, че децата са много привързани към баба си и дядо си и страдат от това, че са разделени от тях и рядко се виждат.По повод на условията, при които живеят децата в гр. Б., Х. свидетелствал, че те не са добри, тъй като: „...като включим, че брат ѝ на Я., който е н., живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време?! Това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина!".В дадените обяснения пред първоинстанционния съд Г. Х. потвърждава тези показания ,твърдейки , че са истина, тъй като от разговора с Я. Н. той е разбрал, че брат ѝ е вземал наркотици и това означава, че той е н.. Той е бил убеден в истинността на тази информация и затова е свидетелствал пред гражданския съд, считайки, че това е негово задължение и че има значение за делото, но не е имал намерение да обиди Г. Я. или да го оклевети. Свид.Я. Н. не е присъствала в съдебното заседание проведено на 14.03.2022г.

по гражданско дело. За показанията на Г. Х. пред съда свид. Я. Н. е научила от адв. Ю., която е била нейн пълномощник по гражданското дело, като адв. Ю. ѝ изпратила протокола от съдебното заседание. От своя страна свид. Я. Н. е съобщила на брат си за посочената от подсъдимия квалификация по негов адрес. По това време Г. Я. е работел в Ч.. Свид. Я. Н. възприема изказаната по адрес на брат ѝ квалификация като злепоставяне на нея лично като родител и средата, в която отглежда децата си, за да бъде възприета като рискова. Изрично отрича брат ѝ някога да е употребявал наркотични вещества. Обяснява за тежък период в живота на нейния брат през 2017 година, когато се разделил с дългогодишната си приятелка и за да преодолее мъката започнал да употребява алкохол и това е момента, в който за около 20 дни е постъпил за лечение. От тогава последният не употребява алкохол и никога не е употребявал наркотици. Описва брат си като отговорно, сериозно момче, изключително чувствително. Сочи, че е работил на различни места, а след това и в чужбина за определени периоди от време, като отново се прибира в България. След съобщаването на случилото се, брат ѝ бил изключително ядосан от този факт, настоявал да се прибере в България, но тя го разубедила. Последният бил много притеснен посоченото от подсъдимия да не навреди на работата му в Ч.. Н. свидетелства за това, че брат ѝ Г. е много отговорен човек, който от малък е научен да понася трудности. Макар, че не живеят заедно в Б., често се срещат и той им гостува. Свид. Я. Н. сочи, че е имало случаи, в които брат ѝ е гостувал в с. Н. Д., но отрича да е споделяла пред съпругата на подсъдимия, пред свекърва си и пред подсъдимия, че има съмнения относно факта, че брат ѝ употребява наркотични вещества.

Показанията на свид. Я. Н. са потвърдени от Л. И., която е леля на Я. и на Г. Я. И. свидетелства, че поддържа много близки взаимоотношения с племенниците си, полагаща грижи за тях след смъртта на родителите им и продължава да е загрижена за тях. Тя е разбрала за случая от телефонен разговор с Г. Я., който бил разстроен, страхувал се, че това може да достигне до работодателя му в Ч..

Както свидетел Я. Н., така и свид. Л. И. свидетелстват за труден период в живота на Г. Я. през 2017 г., когато се разделил с дългогодишната си приятелка, преживял дълбока душевна криза и именно в този период пиел много алкохол и е постъпил на лечение. След това се възстановил и оттогава не употребява алкохол, никога не е употребявал наркотици.

От своя страна обясненията на подсъдимия са подкрепени от показанията на свидетелите Н. Х. а/негова съпруга/ и свид. Н. Н. /негова балдъза или сестра на съпругата му/. Свид. Х. а сочи, че като сестра на Н. Н. често гостувала в дома им в с. Н. Д., поради което добре познава Я. Н. и е срещала брат ѝ Г. Я., който често и задълго е гостувал в къщата в Н. Д. - идвал е във влошено здравословно състояние и занемарен външен вид, много е пиел, държал се е неадекватно. Възприела го като човек, който живее в някакъв собствен свят, без да забелязва обкръжението си. През 2017 г. е постъпил в болница за психиатрично лечение и след това е дошъл в Н. Д., но все още е изглеждал болен и Х. и са били предупредени от роднините си, че трябва да се държат с него много внимателно. Тогава Я. Н. е споделила с Х. а страховете си, че брат

й взема наркотици, което е чуто и от нейния съпруг. Свидетел Н. Н. твърди, че добре познава Г. Я., който е бил чест гост в къщата в с. Н.Д. и тя се е грижела за него. Известно й е било, че той е болен – през месец ноември 2017г. се е наложило спешно Я. и А. Н. да заминат за гр. Б., където Г. Я. е бил настанен в психиатрично отделение след като е застрашил съседско дете. След престоя в болницата той е дошъл в Н.Д. и известно време е останал там. Тогава А. Н. е предупредил всички в къщата да внимават с Г., да ограничат възможностите за срещи между него и децата, да приберат режещите инструменти и алкохола. Свид. Н. Н. също потвърждава казаното и пред нея от свид. Я. Н. „че брат й взема наркотици и ги комбинира с алкохол“. Всички са възприели това като истина, още повече, че им е правело силно впечатление занемарения външен вид на Г., неадекватното му поведение, треперещите му ръце и зачервените очи.

От представени пред съда писмени доказателства се установява, че действително на 14.03.2022г. се е провело открито съдебно заседание по гражданско дело № ***/2021г. на Районен съд Б. и като свидетел е бил разпитан Г. Х., който в показанията си по повод на условията на живот на децата Н. и М. Н. е казал инкриминираните думи „...и като включим, че брат й на Я., **който е н.**, живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време, това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина...“.

От медицински документи и епикриза на ИЗ № 596/1167/13.11.2017г. от Център за психично здраве се установява, че Г. Л. Я. е бил пациент в болницата в периода от 13 ноември до 06 декември 2017г. с диагноза остро полиморфно психотично разстройство и с данни за злоупотреба с алкохол.

Г. Л. Я. е работил на трудов договор в няколко фирми като първият сключен с него трудов договор е от 02.02.2015г., прекратен на 30.04.2015г., работил е и през 2017г./сключен трудов договор на 08.03.2017г. и прекратен на 25.09.2017г./След това отново е започнал работа на 20.03.2018г. и е работил до 03.08.2018г. Започнал е отново работа след около две години – на 10.10.2018г., трудовото правоотношение е прекратено на 01.03.2020г., след което в друго дружество е започнал работа три месеца по-късно, като трудовото му правоотношение е прекратено след месец и половина. Отново е започнал работа по трудово правоотношение близо една година след това и е работил в продължение на половин година. От гласните доказателства се установява, че Г. Я. често работи в чужбина и през 2022г. е работил в Ч..

Така установената фактическа обстановка въззивният съд възприе въз основа на събраните и приобщени в хода на съдебното следствие пред първоинстанционния съд гласни и писмени доказателства, подробно посочени от фактическа страна.

Преди да пристъпи към анализ на събраните доказателства и подкрепящите направените правни изводи от първата инстанция, въззивният съд намира за необходимо да започне с допуснато процесуално нарушение от първата инстанция, което обаче не счита за съществено, тъй като не е довело до ограничаване правото на защита на подсъдимото лице. Необходимо е обаче да

бъде отбелязано,тъй като е довело до поставянето на неправилни правни рамки на процеса и до възприемането на посоченият от подсъдимия израз „накроман“,касаещ частния тъжител като осъществяващ фактическия състав на две престъпления обида и клевета,което е недопустима правна конструкция.Първоинстанционният съд напълно е възприел правната рамка на фактическото обвинение ,посочено в частната тъжба както и отразената правна квалификация,а е следвало сам да конкретизира обвинението и да даде правилната правна квалификация на описаното престъпно деяние.При ясно посочени факти в частната тъжба относно изречената от подсъдимия Г. Х. квалификация „н.“,а именно :“и като включим, че брат й на Я., който е н., живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време, това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина...“. Същевременно е посочено,че изразът е изречен в съдебно заседание по конкретно гражданско дело,разглеждано от РС-Б. в отсъствие на частния тъжител и на неговата сестра свид.Я. Н. и в присъствие на процесуалните представители на страните-адв.Ю. като процесуален представител на Я. Н. и адв.Г. като процесуален представител на другата страна.След което, адв.Ю. е предала на Я. Н. посоченото от подсъдимия Г. Х. в съдебното заседание като за целта й предоставила препис от протокола от съдебното заседание,а от своя страна свид.Я. Н. е съобщила на брат си-частния тъжител за дадената от подсъдимия квалификация по негов адрес.Т.е, изречената от подсъдимия дума „н.“ е квалифицирана и като обидна ,и като клеветническа.Възприета е от съда и дадената правна квалификация,а именно *чл. 148, ал.1, т.1 вр. с чл. 146, ал.1 от НК /обида нанесена публично/ и чл. 148, ал.2 вр. с ал.1, т.1 вр. чл. 147, ал.1 от НК/клевета,нанесена публично/*. Като по този начин с разпореждане от 31.08.2022г на тъжбата е даден ход и е формулирано обвинение за двете престъпления,посочени по-горе.

Както вече се посочи Г. М. Х. е предаден на съд за това,че на 14.03.2022г. в гр. Б., в съдебна палата на пл. "В. Левски" № 1, в съдебно заседание по гр. дело № ***/2021г по описа на РС Б., проведено в периода от 12.00 часа до 14.45 часа, по време на свидетелстване в полза на ищците по делото, Г. М. Х. е нарекъл Г. Л. Я. "н.", заявявайки "...и като включим, че брат й на Я., който е н., живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време, това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина...“, като този израз е приет за обиден,т.е казал е унизителна за честта и достойнството на тъжителя дума и обидата е нанесена публично, тъй като е произнесена в съдебно заседание ,но следва да се подчертае в отсъствие на частния тъжител и не само на него,но и на неговата сестра-свид.Я. Н..Възприето е освен това,че по същото време и по същия начин именно с тази изречена дума „н.“ е разгласил за тъжителя позорно обстоятелство, като клеветата е разпространена публично.

Действително за публичността на деянието фактологията в тъжбата е изчерпателна,тъй като е посочено в открито съдебно заседание по гражданско дело като ясно става освен това отсъствието на тъжителя.Същевременно е напълно ясно,че частният тъжител поради тази причина не е възприел изречената квалификация,която е формулирана на първо място като

обидна. Тук следва да се посочи, че обидата е престъпление, насочено против честта и достойнството и чрез нея деецът демонстрира своята негативна оценка за пострадалия, като чрез употребата на нецензурни фрази, епитети или унизително мнение цели да засегне самооценката на адресата им. За разлика от обидата, клеветата е насочена против обществената оценка за личността и тя се реализира чрез разгласяване на неверни обстоятелства или приписване на престъпление. От друга страна, едни и същи изрази, словосъчетания или друг род послания не могат да бъдат едновременно обидни и клеветнически, което означава, че идеална съвкупност между обида и клевета не е възможна. Възможна обаче е реална съвкупност между двете престъпления, т. е. различни части от едно словесно изказване или писмен текст могат да засегнат както самооценката на личността, така и формираното за нея обществено мнение, в която хипотеза ще е налице реализирано съчетание на унизителни думи и позоряща информация. Направената от съда обаче правна оценка на описаното в тъжбата поведение е останало безрезултатно, тъй като обидата никога не може с вярно или невярно съдържание, защото съдържа оценъчно и следователно неподлежащо на доказване съждение за качествата на адресата, докато клеветническите твърдения са тези, чиято фактическа конкретизираност позволява проверка за истинност. Вярно е, че тъжителят е предложил на съда своята правна оценка на въведената обстоятелствена рамка, посочвайки, че възприема този израз едновременно като обиден и клеветнически. Но той не е бил и длъжен да стори това, доколкото процесуалното му задължение се изчерпва с необходимостта да представи изчерпателно изложение на инкриминираното събитие чрез очертаване на неговите времеви и пространствени параметри, както и описание на фактите в хронология и обем, позволяващи подвеждането им под съответната наказателна норма. Задължение на съда е да уточни или поправи погрешната правна квалификация на обвинението, изложено в тъжбата. И с оглед на ясно очертаните факти в частната тъжба е следвало да бъде възприета единствено квалификация на престъплението по чл.148, ал.2, във вр. с ал.1, т.1, във вр. с чл.147, ал.1 НК.

Въпреки допуснатото процесуално нарушение от страна на първата инстанция, настоящият състав на въззивния съд намира, че последното не е съществено, тъй като не е ограничило правата на подсъдимия. И това е така, тъй като в частната тъжба ясно са посочени фактите, срещу които последният се е защитава в съдебното производство. Поради дадените две правни квалификации на едно фактическо деяние поставената рамка на процеса е била по-широка от тази срещу която подсъдимият е следвало да се защитава. С други думи той е провел своята защита не само срещу възприемането на израза като клеветнически, но и като обиден с квалифициращото обстоятелство и при двете престъпления-нанесен публично. И тъй като подсъдимият се е защитава срещу повече, а не срещу по-малко факти, при ясни и недвусмислено посочени факти в частната тъжба, въззивният съд прие, че допуснатото процесуално нарушение не е съществено. Наред с това районният съд е оправдал подсъдимия и за двете престъпления/обида и клевета, нанесени публично/, поради което

оправдателния съдебен акт е най-висшата степен на защита на правата на подсъдимото лице.Ето защо,макар и въззивният съд да констатира процесуално нарушение ,то не е от рода на съществения,което да налагат отмЯ. на постановения съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане на първоинстанционния съд.

При така установената по-горе фактическа обстановка, районният съд е направил извод, че подсъдимият не е осъществил престъпния състав на две престъпления-на обида,нанесена публично ,давайки правната квалификация на престъпление по чл. 148, ал.1, т.1 вр. с чл. 146, ал.1 от НК и за престъпление клевета,отново нанесена публично,давайки правна квалификация по чл. 148, ал.2 вр. с ал.1, т.1 вр. чл. 147, ал.1 от НК.

Въззивният съд се съгласява с правните изводи в мотивите на РС – Б., а именно, че подс. Г. Х. не е извършил деянието, за което е обвинен от частния тъжител , доколкото и според настоящият съд деянието,независимо от неговата квалификация не е осъществено от субективна страна.Подсъдимият при тези факти не може да осъществи фактическия състав на престъплението обида както от обективна,така и от субективна страна,тъй като изразът „н.“ е следвало да бъде изречен в присъствие на частния тъжител или при задочна обида,да бъде казан на друго –напр.на неговата сестра или на процесуалния представител с цел да бъде предаден на адресата му с ясно и категорично заявяване ,че адресатът е „н.“ целейки единствено и само засягане на честа и достойнството на засегнатото лице-Г. Я..А в казуса такива факти и цели липсват-квалификацията „н.“ нито е изречена в присъствието на частния тъжител,нито е казана с цел да му бъде предадена,а още по-малко е целяла да засегне неговата чест и достойнство.Районният съд също е изложил в мотивите си съображения,посочващи ,че престъплението обида не е осъществено от обективна страна,но е направил единствено извод за липса на субективна страна на престъплението обида.Посочено е от първата инстанция,че свидетелските показания са предназначени за съда и Х. не е искал или допуснал, че те ще станат достояние на Г. Я., който не е присъствал в съдебната зала и не е страна по това дело, поради което лично няма право да се запознава с протокола от съдебното заседание. Обстоятелството, че съдържанието на свидетелските показания на Х. е било предадено на Я. Н. и в последствие от нея на Г. Я. е факт, който подсъдимият не е знаел и не е можел да предвиди,поради което е направен извод,че не следва да носи отговорност за това.

При описаните факти в частната тъжба според въззивния съд единствената възможна квалификация на деянието е тази по чл. 148, ал. 2,пр. 1 вр. с ал. 1, т. 1,във вр. с чл. 147, ал. 1 НК, тъй като на 14.03.2022г. в гр. Б., в съдебна палата на пл. "В. Левски" № 1, в съдебно заседание по гр. дело № ***/2021г по описа на РС Б., проведено в периода от 12.00 часа до 14.45 часа, по време на свидетелстване в полза на ищците по делото, Г. М. Х. е нарекъл Г. Л. Я. "н.", заявявайки "...и като включим, че брат й на Я., който е н., живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време, това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина...", с което е разгласил за тъжителя позорно обстоятелство, като клеветата е нанесена

публично.

Изпълнителното деяние като основен елемент от състава на престъплението клевета е умишленото разпространяване на позорно обстоятелство или преписване на престъпление на другото. Позорното обстоятелство е твърдение за съществуването на определен факт, свързан от дееца с личността на тъжителя, който е от естество да накърни доброто му име в обществото. При клеветата се разгласяват позорни обстоятелства за честта на едно лице, които са неистински, или му се преписва престъпление, което не е извършил. Със задължителното за правоприлагащите органи тълкуване в ТР №12-71Г, ОСНК ВС постави и изискването позорящите обстоятелства да са неистински.

Не се оспорват по делото следните факти:

-участието на подсъдимия Г. Х. като свидетел по гражданско дело № ***/2021Г по описа на РС Б., проведено в периода от 12.00 часа до 14.45 часа на 14.03.2022Г развило се пред РС-Б., образувано по искане на бабата и дядото на децата по бащина линия за определяне на режим на виждане на децата, родени от брака между Я. Н./сестра на частния тъжител/ и А. Н./племенник на подсъдимия Г. Х./,

-заявяването публично в открито съдебно заседание на 14.03.2022Г. по посоченото гражданско дело пред съдебния състав, секретаря по дело и процесуалните представители на страните в производство/адв.Ю. и адв.Г./ на квалификацията „н.“ по отношение на частния тъжител, посочена в следното изказване: "...и като включим, че брат й на Я., който е н., живее там в жилището, при каква среда живеят тези деца в повечето време, това е истината, това не е само моето виждане, това е самата истина".

В конкретния случай правилно и обосновано първоинстанционния съд е приел, че инкриминирания в частната тъжба израз следва да бъде разглеждан и анализиран като позорно обстоятелство по смисъла на чл.147, ал.1 НК, тъй като се съобщава факт от миналото на частния тъжител Г. Я., който го характеризира негативно. Посочената дума „н.“ се използва за човек, който приема наркотични вещества. Определено е негативна и обществената оценка за човека, който употребява наркотици и принципно такова поведение е обществено неприемливо. Именно в този смисъл /негативен/ е използвана от Г. Х. и така е разбрана от Я. Н. и от адресата й Г. Я., които не са присъствали в съдебното заседание, но са научили за показанията на Х. от присъствалия в заседанието адвокат. С думите на подсъдимия се характеризира безспорно негативно личността на тъжителя. Но за да бъде съставомерно деянието на подсъдимия Г. Х., то следва негативните за личността на тъжителя данни да са неистински и подсъдимият да е имала субективни представи за това. Въззивният съд споделя извода на първоинстанционния, че в настоящия случай подсъдимият е имал достатъчно основания да счита, че оповестената от него информация истинска. Тя не е негова измислица, интерпретация, плод на въображението му, а реална информация в неговите представи, формирани в резултат на лични възприятия и в резултат на чуто и видяно от самия него. Т.е., подсъдимият не е имал намерението да огласява позорен факт за

частния тъжител, нито последният е съзнавал неистинността на това твърдение. Напротив, той е бил убеден в изреченото от него именно поради чутото като споделена информация от сестрата на частния тъжител. Клеветата е престъпление, което може да бъде осъществено само при форма на вина „умисъл“. За да бъде извършено престъплението при тази форма на вина, а именно наличие на пряк или евентуален умисъл, деецът следва да съзнава позорния характер на разпространеното обстоятелство и неговата неистинност. В конкретния казус липсват доказателства за това, че подсъдимият е съзнавал неистинността на дадената за частния тъжител квалификация. Напротив, изреченото от него напълно съответства на това, което той през годините е възприел и знаел от личните си наблюдения и впечатления. Подсъдимият заявява: „След като тя/има предвид сестрата на частния тъжител свид. Я. Н./ казва тези думи, аз ги преповторих на делото, когато бях свидетел, ползвайки нейните думи, нищо друг не съм казал. След като и сестра му казва, че има сериозни съмнения, че с алкохола употребява и наркотични вещества, как може да се нарече. Заради думите на сестра му пред съпругата ми, аз мисля, че това е истина“. Ето защо, подсъдимият не е имал съзнанието като не е целял пряко да разпространи невярно за частния тъжител обстоятелство. Това е така, защото при конкретната проявна форма на инкриминираното престъпление, нанесена публично, Х. следва да съзнава, че довежда до знанието на трети лица неистински позорни обстоятелства за частния тъжител, да е наясно, че изнесените от него факти, свързани с конкретната проява, са от естеството да накърнят репутацията и доброто име на частния тъжител в обществото, както и да формират негативна обществена оценка за него. *От субективна страна клеветата е умишлено престъпление, поради което умисълът ще липсва в случаите, когато деецът съобщава определени факти, обективно основани на неговата увереност за истинността им.* Процесният случай е именно такъв. Безспорно по делото е, че подсъдимият на първо място не е имал никакво намерение да наклевети частния тъжител, посочвайки, че той е н., а целта му е била да поясни при какви условия и среда живеят децата. В същност по този начин изявлението на подсъдимия е възприето и от сестрата на частния тъжител-свид. Я. Н., която сочи: „Тези думи са изречени с цел аз да бъда zlepоставена като родител и средата, в която живеят моите деца да бъде описана като рискова“. Подсъдимият с посочването на този факт е абсолютно убеден в истинността му и посочвайки го цели да насочи единствено вниманието на съда към условията и средата на живот на децата. Т.е., с изричането на този факт, подсъдимият е абсолютно убеден в истинността му и посочвайки го в своите показания пред съда не счита, че изнася клеветническо твърдение, защото за него това твърдение съответства на обективната действителност. Тези обяснения на подсъдимия по отношения на дадената квалификация спрямо частния тъжител не остават изолирани, за да не бъдат ценени от първостепенния съд. Напротив, те са подкрепени с абсолютна категоричност от показанията на свидетелите Н. Х. а/негова съпруга/, която с по-големи подробности обяснява за ситуацията, при която този факт е споделен именно на нея от свид. Я. Н., но в присъствието на нейната сестра и

подсъдимия.А именно :“Той беше отново в онова негово състояние,не можем да завържем разговор с него...декември месец беше потен и пак му трепереше ръката.И той някъде се разходи и тогава Я. през сълзи каза,с много болка сподели притесненията си,опасенията си,че той върви в тази дупка надолу,защото се притеснява,че взима освен алкохол и наркотици.Я. се обърна към мен,до мен беше и моят мъж,до мен беше и сега вече мразената ѝ свекърва“.Свид.Х.а споделя също за своите възприятия по отношение на частния тъжител и нейните възприятия напълно съвпадат с тези посочени от подсъдимия Г. Х..Обясненията на подсъдимия са подкрепени и от показанията на свид.Н. Н.,която вкарва допълнителни щрихи относно поведението на частния тъжител и подробности относно съвместното съжителство на семейството с него.Показанията на тези свидетели правилно са ценени от районния съд като последователни,логични ,ясни ,наситени с подробности и наблюдения относно поведение,външен вид.В тях се съдържат и допълнения относно случки от съвместното им съжителство с частния тъжител,неговото поведение,външен вид,знанието им относно факта,че последният е бил настаняван и в психиатрично отделение,писмено доказателство за което е приложено по делото.

С оглед на изложените съображения въззивният съд напълно споделя направения от районната инстанция извод за несъставомерност от субективна страна на престъплението по чл.148,ал.2,във вр. с ал.1,т.1,във вр. с чл.147,ал.1 НК,поради което подсъдимият правилно е признат за невинен.

Правилен е и изводът за неоснователност на предявените граждански претенция ,формулирани като обезщетение за неимуществени вреди в резултат на престъпление обида,както и в резултат на престъпление клевета.Липсата на противоправно поведение от страна на подсъдимия и вина, както под формата на умисъл, така и под формата на небрежност, изключват деликтната отговорност по чл.45 ЗЗД. Относно небрежността като възможна форма на субективната страна на деликта следва да се посочи, че такава би била налице, ако деецът не е предвиждал общественоопасните последици на извършеното, но е бил длъжен и е могъл да ги предвиди. В случая и такова виновно поведение на подсъдимия не се установява. Съществуващото у подс. Г. Х. убеждение за верността на огласения от него факт изключва задължението му да предвиди опозоряването на тъжителя. Липсата на визираните в чл.45 ,ал.1 от ЗЗД предпоставки прави двата иска за парична репарация неоснователни, както и правилно е приел решаващият съд.

Предвид гореизложеното и като взе предвид, че при цялостната служебна проверка на присъдата, въззивния съд не констатира необоснованост, непълнота на доказателствата или съществени нарушения на процесуалните правила, налагащи отмяна на присъдата, настоящата съдебна инстанция намери, че атакуваната присъда следва да бъде потвърдена.

Водим от всичко изложено и на основание чл.334,т.6 НПК,във вр. с чл.338 НПК,Б.ският окръжен съд

РЕШИ:

.....

ПОТВЪРЖДАВА Присъда №16/10.02.2023г, постановена по НЧХД № 1126/2022г по описа на РС Б..

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____